

Saksframstilling

Fra:	Regionalt klima- og miljøteam
Dato:	12. februar 2024
Sak:	Beslutningsgrunnlag og anbefalte satsingsområder for et regionalt samarbeid for klima og miljø

Forslag til vedtak:

1. Oversikten over kommunenes pågående klima- og miljøarbeid tas til orientering.
2. Forslag til *Ringeriksregionens ordførererklæring for klima og miljø* legges frem på neste regionrådsmøte.
3. Hovedprioriteringen til regionalt klima- og miljøteam nærmeste år er å bidra inn i arbeidet med areal- og transportstrategi med særlig fokus på arealregnskap og tilrettelegging for grønn mobilitet, blant annet gående og syklende og energistasjoner for tungtrafikk.
4. Regionalt klima- og miljøteam foreslår minst to felles klimaprojekter som vil dra ekstra nytte av et regionalt samarbeid.
5. Forslag til organisering og ressursbehov ifm. areal- og transportstrategi og felles klimaprojekter konkretiseres og legges frem for vedtak på neste regionrådsmøte.

Bakgrunn

Samarbeidsavtalen for Regionrådet ble våren 2023 utvidet med klima og miljø som et av temaene det skal samarbeides om. Det ble i regionrådet 27.11.2023 vedtatt et mandat for et regionalt team for klima og miljø, med formålet om å

«Levere et beslutningsgrunnlag til interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen (IPR) med anbefalinger om innen hvilke tema og oppgaver innen klima og miljø kommunene i Ringeriksregionen bør samarbeide om.»

Kommunene har oppnevnt fagpersoner som skal representere dem i teamet, og regionalt team for klima og miljø (heretter: teamet) ble konstituert den 11.12.2023.

Mandatet fastsetter videre at teamet skal lage en oversikt over kommunenes pågående interkommunale og regionale samarbeid, forpliktelser og organisering innen klima og miljø, samt foreslå hvilke samarbeidsområder fra Osloregionens ordførererklæringen for klima og miljø som egner seg som felles satsingsområder.

Teamet skal presentere beslutningsgrunnlaget og alternative forslag til satsingsområder på det første regionrådsmøte i 2024. Dette saksfremlegget inngår i denne leveransen.

Saksopplysninger

Det regionale teamet for klima og miljø har i tråd med oppdraget kartlagt informasjon om kommunens pågående aktiviteter og samarbeid, og sammenstilt disse med utgangspunkt i

satsingsområdene i Osloregionens ordførererklæring for klima og miljø (2022). Dette ga en nyttig oversikt som er lagt ved som vedlegg til dette saksfremlegget, se dette for detaljer.

Kartleggingen viser tydelig at kommunene i Ringeriksregionen allerede har mange felles samarbeidsflater og medlemskap i felles fora, nettverk og prosjekter. Videre ser vi at alle eller flere av kommunene har politiske mål og pågående aktiviteter innen samme tema. Dette gir et godt grunnlag for styrket samarbeid. Samtidig viser kartleggingen en varierende grad av politisk forankring av tema og ambisjoner fra Osloregionens ordførererklæring for klima og miljø i de forskjellige medlemskommunene i Ringeriksregionen. Det er også naturlig at kommunene med dedikerte ressurser er mer aktive i å følge opp vedtatte mål, og har flere prosesser og prosjekter på gang enn kommuner med mindre kapasitet på området.

Basert på kartleggingen har teamet vurdert aktuelle samarbeidsområder ut ifra kriteriene satt i mandatet:

1. Temaet bør være relevant for alle kommunene i regionen.
2. Økt samarbeid gjennom IPRet gjør at kommunene får til bedre løsninger sammen, enn hver for seg.
3. Det gir merverdi å styrke samarbeidet i Ringeriksregionen fremfor å kun delta i eksisterende andre samarbeidsarenaer nasjonalt eller i større region. Eventuelt at det gir merverdi å delta samlet inn i andre eksisterende samarbeidsarenaer som Ringeriksregion fremfor som kun som enkeltkommuner.
4. Samarbeid innen de felles målsetningene kommunene har gjennom ordførererklæringen om klima og miljø for Osloregionen skal vurderes særskilt.

Nesten alle vurderte satsingsområder og temaer som teamet har sett på oppfyller kriteriene i mandatet, og vil dra nytte av et sterkere samarbeid regionalt. Men noen områder skiller seg ut som mer grunnleggende og nærliggende ut ifra et regionalt perspektiv. Disse områdene er

- Areal- og transportplanlegging, herunder:
 - Areal- og naturregnskap
 - Tilrettelegging for grønn mobilitet bl.a. gang og sykkelveier og lade-/fyllestasjoner for fossilfri tungtrafikk
- Offentlige anskaffelser
- Vannforvaltning
- Sirkulær økonomi
- Landbruk

Se mer detaljer for pågående aktivitet i kommunene og eksisterende samarbeid i vedlegg.

Vurdering

Kommunene har et stort felles grunnlag når det gjelder det praktiske klima- og miljøarbeidet. Det er også mange områder der vi gjennom styrket samarbeid kan løfte vår felles innsats for klima og miljø. Det finnes også mange likhetstrekk i målsetninger om hva kommunene ønsker å prioritere i sitt arbeid for klima og miljø, fremst av alt vår felles oppslutning om Osloregionens ordførererklæring om klima og miljø. Det er teamets oppfatning av mandatet at Osloregionens ordførererklæring skal gi rammene for et regionalt løft for klima og miljø. Erklæringen er en kombinasjon av intensjoner og ambisjoner, og inneholder mange punkter. Det er teamets vurdering at en spisset, lokal versjon av

ordførererklæringen for Ringeriksregionen vil være til stor nytte for å gi retning og prioritering i det videre arbeidet for klima og miljø i Ringeriksregionen.

Mange av temaene innen klima- og miljø som vil dra nytte av et regionalt løft i Ringeriksregionen er direkte eller indirekte knyttet til areal- og transportplanlegging. Regionrådet vedtok i sitt møte i november 2023 at det skal utarbeides en strategi for areal og transport for Ringeriksregionen. Det er teamets vurdering at det er svært hensiktsmessig å koble samarbeidet innen klima- og miljøhensyn på det planlagte strategiarbeidet. En bærekraftig arealutvikling og god tilrettelegging for en økt andel gående, syklende og kollektivtransport i by og tettsteder er avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet og omstilling til et lavutslippsamfunn. Samtidig som det vil øke bokvalitet og attraktivitet for næringslivet.

Kommunene i regionen samarbeider per i dag allerede på flere plan innen klima og miljø og er bl.a. alle med i Osloregionen, kommunenettverk for klimaomstilling og vannområdesamarbeid, samt er representert i Oslofjorderrådet. Vi deler gjennom IPRet samarbeidsavtalen om Grønt fagsenter Buskerud. Gjennom eksisterende samarbeid har kommunene tilgang til bl.a. felles klimaprojekter som gir mulighet for aktiviteter kommunene hver for seg ikke kunne ha realisert. Det er flere prosjekter fra Kommunene-nettverket for klimaomstilling på trappene som er verdt å samarbeide om i Ringeriksregionen, heller enn kommunevis og eget tempo.

Konklusjon

Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget for et regionalt samarbeid for klima og miljø har bekreftet at kommunene har felles interesser, lignende aktiviteter og et stort ønske om et bedre og mer koordinert samarbeid. Det ligger et stor potensial for positive effekter for klima og miljø i et felles regionalt løft av de vurderte satsingsområdene. Bredden av aktuelle samarbeidstema er stor, og er forventet å øke i tråd med flere krav og større ansvar til kommunene i takling av klima- og naturkrisen. Den største begrensende faktoren for et bedre samarbeid er kapasitet i de enkelte kommunene og et regionalt samarbeid vil kreve øremerkede ressurser og prioriteringer.

Alle kommunene er medlem i Kommunene-nettverket for klimaomstilling og har tilgang til felles klimaprojekter som vil starte opp i løpet av kort tid. Kommunene har også samarbeidet om «klimasats jord og skog» og det er muligheter for å bygge på det. Ved å ta i bruk eller bygge videre på eksisterende prosjektforslag er ekstrainsatsen som kreves fra den enkelte kommunen liten. En felles avsender, Ringeriksregionen, vil derimot kunne øke oppslutningen rundt slike prosjekter betydelig. Se vedlegget for mer informasjon om aktuelle prosjekter.

Regionalt team for klima og miljø foreslår å starte et regionalt samarbeid for klima og miljø med følgende satsingsområder for 2024.

1. En regionalisert versjon av Osloregionens ordførererklæring for klima og miljø
2. Klima- og miljøhensyn i areal- og transportplanlegging, med særlig fokus på arealregnskap, tilrettelegging for grønn mobilitet og energistasjoner for tungtrafikk
3. Foreslå to konkrete klima- / miljøprosjekter som skal rulles ut i hele regionen, gjerne valgt ut blant fellesprosjektene til Kommunene-nettverk for klimaomstilling og/eller en videreføring av regionens felles klimasatsprosjekt innen jord- og skogbruk (aktuelle tema: sirkulær økonomi/ gjenbruk, mobilitet, mat(svinn), ...)